

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de donăori 24 fl., — de treiori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Nr. 6158.

Notificare oficială.

În sensul §-ului 35 din regulamentul seminarial, aspiranții a fi primiți în vre-o secțiune a seminarului arhidiecezan au a-și prezentă consistorului cererile în regulă, cel mult până la 3/16 August a. c. și la acelea se accludă în original:

- Carte de botez;
- Testimoniu școlar;
- Atestat dela medic despre starea sănătății și despre integritatea spirituală și corporală, prin care să se constate anumit, că petentul nu are nici un defect, ce l-ar face neadmisibil pentru funcțiunea de preot sau învățător.

Acestea se aduc la cunoștință celor interesați, spre știre și confortare.

Sibiu, 15 Iuliu 1908.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 8540 Bis.

Concurs.

Cu începutul anului școlar 1908/1909, devenind vacant un stipendiu de stat de una mie (1000) cor. destinat pentru calificarea mai înaltă a absolvenților cursului de teologie din seminarul arhidiecezan „Andreian”, pentru conferirea aceluia se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul „Telegr. Român”.

Cererile de concurs sunt de a se înainta în termenul indicat la consistorul arhidiecezan, însoțite de următoarele documente:

- Carte de botez;
- Testimoniu de maturitate;
- Absolutor teologic;
- Testimoniu despre starea sa-nitară;
- Revers, că după terminarea studiilor universitare se va aplica în serviciul bisericeii, la postul ce i-se va destina prin autoritatea bisericească.

Cererile intrate după expirarea termenului de concurs nu se pot lua în considerare.

Sibiu, 15 Iuliu 1908.

Consistorul arhidiecezan.

Reforma electorală.

Sibiu, 3 August n.

Tema principală cu care să ocupă de câteva zile presa maghiară, e *reforma electorală*, sau mai bine zis, proiectul de lege pe care ministrul nostru de interne, contele Andrassy, l'a promis țării și dietei pe toamnă, cu termen fix, dar la care, după cum scriu foile maghiare, *lucra și acum*. Va se zică nu e gata. Principiile fundamentale, pe baza cărora va fi compus proiectul, sunt însă bine stabilite, și cu privire la aceste principii fundamentale, contele Andrassy a avut schimb de păreri și cu Maiestatea Sa Regele. Proiectul însuși însă totuși nu e gata, și sancțiunea prealabilă Maiestatea Sa nu a dat-o proiectului de lege, tocmai pentru că nu e gata.

Cari sunt aceste principii fundamentale, stabilite ca bază pentru compunerea noii legi electorale, și cari totuși împiedică compunerea legii, astfel, că ministrul nostru de interne încă tot lucră la ea?

Tot după foile maghiare ar fi următoarele două: *dreptul plural*, adică îndreptățirea de a avea două și trei voturi aceia, cari plătesc o dare oarecare și au un grad de cultură mai înaltă, și dispoziția, ca după un termen oarecare, dreptul electoral se fie legat de cunoașterea scrisului și cetitului în limba — maghiară. Incolo votarea nu va fi secretă, ci pe față, și nu se va face după comune, ci după cercuri mai mici, cu a căror formare se încredințează comitatele, în cercul lor de competență.

Atâta e ce putem scoate din multe vorbe scrise în chestia aceasta în ziarele maghiare din capitală, și apoi faptul foarte însemnat, că în

consiliul de ministri, convocat pe mâine, Marți, 4 August la Budapesta, să va discută și stabili în mod final proiectul de lege despre reformele electorale, cu care apoi contele Andrassy, ministrul nostru de interne, va pleacă la Ischl, pentru a-l prezenta Maiestății Sale Regelui spre prealabilă sancționare.

Toate aceste știri, dovedesc numai, că a fost *exactă* informația din numărul 77 al ziarului nostru, în care se spunea, că ministrul de interne Andrassy va merge în curând la Ischl, ca se prezenteze Maiestății Sale de *nou* proiectul de lege despre reformele electorale, *acum modificat*, după ce în originala sa textuare proiectul nu a primit prealabilă aprobare și sancționare prealabilă.

Dacă deci se lucră încă la proiectul de lege despre reformele electorale, nu se lucră la compunerea lui, ci la *modificarea* lui, care trebue făcută așa, ca să mulțamească și pe Maiestatea Sa, și se apere și interesele celor dela putere, cari cred, că dacă scapă frânele puterii din mână, s'a dus țara cu plutele. Aici e greutatea, și de aceea se lucră atât de mult la un proiect de lege, care între alte împrejurări ar fi putut se fie gata în câteva zile.

Și acesta e momentul pe care vrem să-l scoatem la iveală. Adecă greutatea de a se face lucru bun și aprobat de lume, cu călcarea în picior a principiului dreptății, având însă totuși pretenția de a apărea în fața lumii ca iubitor de dreptate. La compunerea proiectului de lege din întrebare, după cum vedem noi lucrurile, nu aceea se ține în vedere, că cine se aibă în viitor drept de alegere, ci aceea, că cine să *nu-l aibă*, ori dacă îl are, cum să-i fie îngreunată eserciarea acestui drept, pe diferite căi meșteșugite? Firește, că e greu se faci lucru bun și tra-nic între astfel de împregiurări, și de aceea înțelegem, că de ce *să lucră încă* la proiectul de lege des-

pre reformele electorale, la care, dacă nu ne înșală memoria, se tot lucră de un an și jumătate. Și atât de ușor s'ar putea rezolva problema, dacă s'ar accepta principiul *dreptății*, și s'ar da drept de alegere, în măsură egală, tuturor, fără deosebire de limbă și clasă socială! Și noi credem, că în cele din urmă, totuși aici au se ajungă lucrurile, dacă va mai fi modificat de câteva ori proiectul de lege al contelui Andrassy. Se așteptăm deci în liniște și cu încredere proiectul de lege, pe care guvernul îl va prezenta parlamentului la toamnă în chestia electorală, și se sperăm, că nu vom avea motiv să fim nemulțămiiți cu el.

Votul plural. Ziarul „Magyarország”, organul partidului kossuthist, publică în numărul de ieri, Duminecă, un remarcabil articol de fond, în care să ia poziție energică în contra *votului plural*, contemplat din partea ministrului de interne Andrassy, și să pledează pentru introducerea votului universal pe baza *egalității de drept*. Se vede deci, că cu proiectul de lege despre reformele electorale, în felul cum l-a contemplat ministrul nostru de interne, nu sunt mulțămiiți nici Kossuthiști. Nou motiv deci, ca să sperăm, că proiectul va fi de *nou* compus, după dreptate, și spre mulțămirea tuturor.

Noul patriarh sârbesc. Alegerea de patriarh sârbesc s'a făcut Sâmbătă. Și-au dat votul șaptezeci de membri ai congresului național sârbesc, și anume, 40 pentru P. S. Sa episcopul *Snejanovici* din Vârșet, iar 30 pentru Preasfințitul episcop *Nicolici* al Paçrațului. Administratorul patriarhiei și candidat al guvernului, P. S. Sa episcopul *Bogdanovici* din Buda, nu a primit nici un vot. Resultatul alegerii comisariul regesc îl va comunica guvernului, pentru a-l aduce la cunoștința Maiestății Sale, ca se întărească în postul de patriarh pe *Snejanovici*, care a întrunit majoritatea. Congresul s'a prorog apoi până la sosirea răspunsului prealalt. Părerea este, că guvernul nu va propune Coroanei nici pe unul dintre candidații congresului spre întărire în scaunul patriarhal, ci va ordona, să se facă alegere nouă.

FOIȘOARĂ.

Societatea „Transilvania”

pentru ajutorarea studenților și elevilor meseriași români din Transilvania și părțile ei.
(Urmare.)

Rămâne ca să cercetăm, cari tineri români din Transilvania și Ungaria au căpătat stipendii și ajutoare dela această societate și care cât a căpătat? Că absolvați-au studiile lor și ce s'a ales de ei? Cari au fost răspîtorii trudelor altora?

În actele societății de pe anii 1897—1900 pag. 114 e anexa a 14.

Tabloul stipendiștilor societății:

Burse:

Dr. I. Drăgescu, medicină 6.257.50, medic prim. al județ. Dolj. I. Lăpădat, științe și litere 6579 lei 96 bani, profesor, Brașov, decedat. I. Bozocan, idem 9844 lei 96 bani Idem, idem. N. Galea, tehnică 10.890 lei 69 b., inginer inspector C. F. R. I. Popescu, idem 13.183 lei 50 b., ing. dirig. R. M. St. Saline. Th. Olinescu, științe și litere 9735 lei, profesor, Bucovina. N. Făgărășanu, tehnică 9830 lei, inginer C. F. R., decedat. Anderca Homorodeanu, științe și litere 11.631 lei, profesor. I. Pișos, științe și litere 6490 lei 69 b., idem.

Enea Hodoș, științe și litere 7693 lei 59 b., idem, Arad. Aurel Cupșa, tehnică 7899 lei 25 b., subdir. ars. marit., Galați. Ioan Corvin, științe și litere 2110 lei, profesor, Macedonia. D. Axente, dreptul 6431 l. 80 b., decedat. D. S. Bărsan, științe comer. 4085 lei 05 b., idem. N. Dima, științe comer. 3950 lei, cont. comer., Ploesti. G. Candrea, filosof 9745 l. 75 b., prof. școal., com. decedat. G. Sârbu, idem 3500 lei, Banat. G. Morioian, științe politice 5504 l. 25 b., șef. de birou M. domen. N. Moldovan, medicină 803 lei 75 b., medic, Transilvania. Liviu Pandrea, dreptul 2403 lei 75 b., avocat, Transilvania. Iust. Pop, dreptul 2403 lei 75 b., idem, Transilvania. Ștef. Roșianu, dreptul 2403 lei 75 bani, idem, Transilvania. Ioan Lăpădatu, științe financ. 1012 l. 30 b., continuă studiile. I. Borcea, filologie 1113 lei 70 bani, idem. Octavian Florea, medicină 200 l., idem. Ioan Scurtu, științe și litere 801 lei 40 b., idem. D. Salăgeanu 956 lei 91 b., I. Botezan 1356 lei 91 b., I. Cernescu 956 lei 91 bani, I. Fulea 1356 lei 91 b., N. Oncu 1481 lei 48 bani, Octavian Sorescu 1481 lei 48 bani, 155.095 l. i 99 b. Aceste stipendii au fost puse la dispoziția societății de către consiliul județean și comunal din Galați.

Subvențiuni acordate de adunare:

Subvențiunea elevului I. Rusu 2119 lei, Idem elevului Aurel Vlad 1678 l. 90

b., Donațiune școlii societății pentru învățatura poporului român 1000 lei, Idem casei naționale din Sibiu, pentru 2000 bilete de loterie, a l. leu 2000 lei, Idem pentru binefaceri 1300 lei, Idem pentru răniți dela spitalul Independenței din Turnu-Măgurele 600 lei, 8697 l. 90 b., Subvențiunea elevilor meseriași 81.359 lei 84 b., Bursa general. G. Adrian 540 lei 10 bani, 81.899 l. 94 b., Subvențiuni institutelor de cultură 5721 lei 40 bani, 5721 lei 40 bani.

Ajutoare acordate de comitet:

Aurel Babeș 1015 l., I. Panfilie 1200 lei, Is. Ieșan 400 l., Em. Popovici 325 l. 10 b., G. Comșa 500 lei, I. Pop 1000 lei 45 b., N. Popescu 150 l., Lazar Vicol 400 lei, Al. Pop 500 l., Bogdan Duică 1000 l., I. T. Mera 400 l., Fl. Muntean 201 l., Brândușan 142 l., Iul. Nistor 150 lei, Lazar Triteanu 251 lei 50 b., Liviu Pandrea 202 l., Al. Fodor 404 lei, Iosif Schiopu 825 lei 35 b., Aurel Pop 353 lei 50 bani, D. Corvin 309 lei, Octavian Tilea 300 l., Aureliu Maniu 249 lei 15 bani, Lucian Borcea 249 lei 15 b., Virgil Tacit 952 l. 50 b., Flor. Bogdan 312 l. 85 b., Toma Cornea 412 lei 85 b., Gh. Noaghea 200 l., Em. Mosean 300 lei, N. Moosin 100 lei, G. Ocășianu 300 lei, Rom. Radu 200 lei.

D. Zărnoveanu, G. Moian, Em. Hațegan, fiecare câte 200 lei, I. Comaniciu 400 lei, dșoara Letiția Roșca 150 lei, Ion

Giurgiu 100 l., Gh. Vodă 100 lei, Emil Surdu 300 l., Ion Scurtu 200 l., Al. I. Petric, 100 l., Adrian Cristea 300 l., Ștefan Bărbuceanu, Octavian Cernea, Domide, fiecare câte 200 lei, Cosma Rusu, fost secretar 300 lei. Cheltueli de administrație, imprimate și personal dela 1867 și până la 1900 inclusiv 41.723 lei 72 bani 41.723 lei 72 b. Totalul subvențiilor, ajutoarelor și cheltuelilor de administrație 154.489 lei 36 b.

Specificate dupăcum urmează: a) Stipendii universitare, 155.095 l. 99 bani; b) Subvențiunea elevilor meseriași, 81.899 lei 94 b.; c) Subvențiuni institutelor de cultură și instrucțiune, 5721 l. 40 b.; d) Diferite alte subvențiuni, 8697 l. 90 b.; e) Ajutoare acordate la diferiți tineri studenți, 16.446 l. 40 b.; f) Cheltueli de administrație, personal și imprimate 41.723 l. 72 b. Total 309.585 l. 35 b.

Recapitulație: Totalul veniturilor pe 33 de ani 1867—1900 537.364 l. 65 bani. Totalul cheltuelilor pe aceeași perioadă 309.585 l. 35 bani. Totalul fondului societății la 31 Decemvrie 1900 227.779 lei 30 b. La acest fond s'a adăugat din veniturile societății pe anul 1901 220 l. 70 b. Astfel fondul societății la 1 Ianuarie 1901 este de 228.000 l. Acest fond este consemnat la casa de depuneri și economii cu recepisele nr. ...

(Va urma)

Din protopresbiterate.

Conferința preoțească din protopresb. Dej.
— 26 Iulie n.
(Fine).

Imediat s'a cetit rezoluțiunea consistorială referitoare la concluzele conferinței din anul trecut, în care după repunerea dispozițiilor generale pentru regularea activității conferențelor, se zice că: „considerând, că conferința dela Dej a fost în trecut, la hărnicia deosebită a mai multor preoți zeloși și conștiențioși, între acelea, cari au dezvoltat mai multă activitate, de astădată consistoriul nu află de lipsă a lui dispoziții speciale cât pentru activitatea ei din viitor, ci lasă la buna chibzuială a conferinței a-și satorii ea punctele de muncă. Cuprinsul protocolului luat despre conferința ultimă s'a ia la cunoștință și concluzul lui se aproabă.” Apoi se învârtă deosebi asupra necesității de a se câștiga în Dej o casă protopopească, căci realitățile din centrele noastre protopopești, deosebi la orașele centrale, se scumpesc mereu. Rezoluțiunea aceasta a produs o deosebită mulțumire sufletească, iar în chestia cu casa tractului se va vorbi mai jos.

Preotul G. Hango a cetit apoi referada sa asupra rapoartelor preoției despre activitatea ei până la finea anului 1907. Din referada se vede, că nici un preot, afară de șeful tractului, n'a înaintat raport despre toți anii activității sale, iar alții despre nici un an; iar din extrasul rapoartelor înaintate se vede, că unii preoți au dezvoltat o activitate foarte frumoasă, alții mai puțin, și iarși alții s'au mărginit numai la împlinirea datoriilor ordinare (ba poate nici la acelea). De greutatea puțină de plâng, iar cei ce se plâng, aceia se plâng de sărăcia poporului, de pedecile puse de străini și de proselitismul uniților, care le stingherește multe intențiuni bune pentru luminarea poporului, când e vorba de-al îndupleca la jertfe materiale în scopul acesta. — Conferința a luat referada la cunoștință, pe preoți i-a îndătorat din nou a-și înainta rapoartele regulat în fiecare an, și pentru fiecare comună bisericească separat, căci altcum pe viitor vor fi pedepsiți, iar în rapoarte s'a se arete și mijloacele concrete, prin cari au încercat unii ori alții stăpîrea cutărilor rele din popor, ori înființarea de fonduri și reuniuni și cu ce succes. Rapoartele ce vor intra se vor predă preotului G. Hango spre referare în conferința proximă.

După aceasta preotul Z. Manu și-a cetit recenzia asupra disertației: Pregătirea pruncilor la prima mărturisire și cuminecare, de preotul G. Hango. Recenzentul face o critică favoritoare operatului și-l declară de folositor pentru preoți. — Conferința ia la cunoștință recenzia, după unele rectificări, și considerând elaboratul de cetit (a fost publicat în „Telegraful Român” din 1906) și deplin succes, exprimă autorului mulțumită protocolară.

În legătură cu concluzul 18 din a. tr. și cu rezoluțiunea consistorială amintită mai sus, s'a pus apoi la ordinea zilei desbaterea asupra mijloacelor prin cari s'ar putea achiziționa cu timpul o casă protopresbiterală în Dej.

În scopul acesta conferința din anul trecut a fost convocat o comisiune, dar nimănui n'a convocat-o spre consultare, și așa membrul ei mai tânăr, Gavril Hango, „ut aliquid fecisse videtur” a prezentat și cetit în numele său o propunere, care după desbatere îndelungată a fost primită în textul următor:

Conferința constată și de astădată necesitatea cumpărării unei case protopresbiterale corăspunzătoare în orașul Dej, ca reședință protopresbiterului, iar ca mijloace pentru ajungerea acestui scop, în lipsa de alte, decide înființarea unui fond cu începutul anului 1909, din venitele următoare: a) fiecare comună bisericească din tract se solvească anual o taxă în suma ce o solvește la salarizarea curentă a protopresbiterului; b) fiecare preot actual din tract să solvească anual o taxă de 20 cor.; c) fiecare învățător actual din tract să solvească anual taxa de 10 cor. d) preoția să se îngrijească și de venit extraordinare; e) să se ceară ajutoare și împrumuturi din fondurile arhidiecezane; f) să se întreprindă colecte și g) să se câștige și donațiuni, când, cum și de unde se va putea. — Toate venitele acestea se declară de permanente, până la ajungerea scopului. — Fondul se administrează separat de cealaltă avere a protopresbiteratului. Alte dispoziții se vor lua după împrejurări în decursul timpului.

Prin votarea acestui concluz s'a făcut un pas hotărâtoriu către ținta fixată

și s'a săpat șanțul, în care să se așeze fundamentul unei zidiri, care dacă se va putea și finaliza, numai spre cinstea ziditorilor va fi.

S'au luat apoi la revizuire rațiunile bibliotecii protopresbiterale, din cari se constată, că biblioteca la finea anului 1907 a constat din 58 opuri în 60 exemplare, în valoare de 220 cor. 30 fl., având și un fond de bani în depuneri și bani gata în sumă de 222 cor. 51 fl. Total 442 cor. 81 fl. Taxele restante fac 94 cor. Raportul, rațiunile și proiectul de buget s'au luat la cunoștință cu aprobare, iar bibliotecarul Augustin Hermann, învârtă în Dej, pentru bunele servicii făcute până acum și prestate totdeauna gratuit, conferința i-a exprimat mulțumită protocolară. Vechiul bibliotecar nu mai primind sarcina aceasta, în locul lui a fost ales pe noul period de trei ani parohul Sigismund Lengyel din Sălița, dar cu locuință în Dej. — În legătură cu rațiunile, după alegerea noului bibliotecar, comisiunea constatătoare din preoții G. Hango și Z. Manu au prezentat și cetit consemnarea cărților de procurat pentru bibliotecă, la care preotul a făcut un adaus de 8 opuri, și așa s'a propus și conferința a primit să se procure cu totul 30 de opuri în valoare de circa 200 cor. Comisiunea aceasta s'a susținut și pentru viitor.

După acestea protopresbiterul președinte a făcut comunicările oficiale obișnuite, apoi s'a satorit programul conferinței proxime. Astfel conferința a decis, ca conferința proximă să se țină în C. Giurgești în Iunie st. n. La serviciul divin va predica preotul Z. Manu, eventual preotul G. Hango va refera asupra rapoartelor ce vor intra dela preoți despre activitatea lor, preotul T. Cotușiu va compune și ceti o disertațiune despre obiectul: „Cum s'ar putea feri poporul de procese,” se vor examina rațiunile de procese, protopresbiterale și comisiunea G. Hango și Z. Manu va propune cărțile de procurat pentru bibliotecă, protopresbiterul va face eventuale comunicări oficiale, și se va satori programul conferinței următoare.

Înainte de închiderea ședinței, protopresbiterul președinte T. Hermann a pus în discuție în mod extraordinar înființarea băncii culturale, propusă în sinodul arhidiecezan din acest an, de Preacuvioșia Sa domnul protosinel și asesor consistorial Dr. Elie Miron Cristea. — În privința aceasta, după o discuțiune temeinică, conferința preoțească s'a declarat unanim, că aderează din tot sufletul la înființarea acestei bănci, cu un scop atât de sublim, și toți preoții prezenți s'au obligat cu însuflețire a o sprijini, atât moralicește, cât și materialicește, din toate puterile, dorind din toată inima, ca să se poată înființa cât mai curând.

Protopresbiterul președinte în cuvântul de încheiere își exprimă părerea de rău, că dintre preoți numai jumătate s'au putut prezenta. Dar se mângăie cu faptul, că cei puțini prezenți, necrătând nici speșe, nici timp, nici osteneală pentru ca să se poată prezenta, unii din depărtări foarte mari și în parte cu comunicațiune grea, totuși s'au prezentat și la desbateri au dovedit o înțelepciune și seriozitate, care numai spre cinstele poate fi. Mulți s'nt chemați dar puțini aleși, zice domnul nostru Iisus Cristos, iar cei puțini prezenți au dovedit, că toți sunt dintre cei aleși, căci prin activitatea lor și de astădată au dat semne de înțelepciune și de jertfă pentru binele public, de cari numai în momente de însemnătate mare se pot vedea. Iar semnele acelea le-au dovedit de astădată prin însuflețirea, cu care au votat mijloacele pentru înființarea fondului, din care cu timpul să se poată achiziționa o casă protopopească, și prin însuflețirea cu care au aderat cu toții la înființarea băncii culturale. Deei bunul Dumnezeu, ca ambe ideile acestea să se poată realiza cât mai curând. Apoi încheie conferința la 4 ore p. m. punând tuturor la inimă și de astădată împlinirea conștiențioasă a tuturor datoriilor și implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra tuturor lucrărilor lor, spre mărirea lui Dumnezeu și spre binele tuturor. — Preoții iau răspuns cu strigări însuflețite: Să trăiască!

După încheierea conferinței, preoții iau s'au dus la casa parohului local A. Sighiartu, unde preotul A. Bodea l'a felicitat în cuvinte avântate în numele preoției, inv. A. Frasnecariu în numele învățătorimeii și parohianul Berințen în numele comitetului parohial și al poporului, dorindu-i toți, ca să-și poată sărbăui jubileul de 50 de ani ai preoției, în pace, întreg, cinstit și sănătos, dimpreună cu onorata sa soție. Iubilantul a răspuns tuturor în cuvinte mișcătoare. — După felicitări preoții, învățătorii, mai mulți studenți acađemici și gimnazisti, doamnele și domnișoarele, fruntașii parohiei și ai

comunei politice, mai mulți preoți gr.-cat. și alți onorațorii din loc și jur, s'au întrunit la masa bogată a iubilantului, unde între convorbiri și toast frumoase și-au petrecut până seara, când pentru înțelegință s'a început o frumoasă petrecere familiară cu joc (petrecerea tinerimii s'a fost ținut după amiază), care — între ruptă la mezul nopții prin o cină, iarși bogată și gustoasă, — a durat până dimineața, când apoi frumoasa cunună de oaspeți, mulțumind lui Dumnezeu și stăpînului casei pentru toată călăuză, s'au împrăștiat, fiecare la ale sale, ducând cu sine cele mai plăcute suveniruri și cele mai bune speranțe pentru viitorul.

G. H.

Ce cariere să recomandăm fiilor poporului nostru?

De Vasile Păltinean.
(Urmare.)

Am ajunge pe această cale să avem o clasă cultă, care să fie cu adevărat creștină, sufletul poporului nostru, floarea lui cea mai frumoasă, harnică și conștientă de chemarea ei, apoi o clasă de comercianți și industriași bineeducați materialicește și spiritualicește, și un popor agricol harnic, viguros și ferit de foamete.

Trebuie numai să știm munci, și pe urmă se va arăta secerișul bogat al ogorului nostru. Românul știe că „meșteșugul e plug de aur” pentru cine l'știe purta și că „o meserie face cât și o moșie”. De ce dar nu ar ține de coarne și el acest plug și să are și samene în această moșie?

În urmă să șame în această moșie, ce meserii să recomandăm? Răspunsul meu nu poate fi decât general, căci pentru a intra în detalii, cum am spus încă dela început, ar fi de trebuință să cunoaștem împrejurările între cari se desvoltă viața poporului nostru în deosebite părți. Să se îmbrățișeze toate ramurile de industrie, meșteșugurile de cari poporul are lipsă imediată: ferari, cojocari, cismari, pălărieri, mașiniști, curelari, argășitori, tinichigii, și toate ramurile de comerț.

Cari sunt mai cu câștig, nu pot să spun, dar pot să aduc câte-va cazuri concrete. Aproape de Măneștură ungureș sunt trei fabrici de scanduri, și aici sunt aplicați 8 mașiniști cu plată 85—100 floreni lunar, 1 submașinist cu plată de 50 floreni lunar; 7 ferari la două fabrici din țara numai 1 Român cu salar de 60—60 floreni lunar, 8 focari (heitzer), dintre cari unul Român, cu 45—50 floreni lunar. „Circulașii” în număr de 8—10 la 2 fabrici sunt plătiți cu 1—2 fl. pe zi. Aici, unde e ținut românesc și Românii ar putea fi aplicați în locul Gălățienilor la aceste meserii bine plătite, ei lipsesc și dau numai pe lucrătorii zileri. În urmă sunt mașiniști, cari cu mașina vara la îmblătit câștigă 30—40 ferdele de grâu la zi, ceea ce poate asigura viața și existența familiei pe un an întreg, mai ales că îmblățește cu lunile.

Pentru tinerimea, care absolvă clasele liceale ori reale e de recomandată ingineria agricolă silvică, mecanică, electro-tehnică, școlile superioare comerciale. Numai la academiă comercială din Cluj se văd zic'no anunțuri căutându-se tineri români la deosebite societăți. Și aici abia avem câțiva!

În ce privește creșterea meseriașilor nostri, potrivit cu nevoile și starea noastră materială, potrivit cu aspirațiile noastre culturale, încă am ceva de spus. Lucrul cel mai frumos ar fi, când am putea să întemeiem și să susținem o mare și bună școală de comerț și meserii, unde să se poată învăța toate ramurile de meșteșug, unde să fie instruiți de profesori români, în spiritul tradițiilor noastre culturale. Dar la așa ceva în vremile prin cari azi trecem nu ne putem gândi, azi avem să răpundem unor trebuințe cu mult mai arzătoare. Sunt însă școli de comerț și meserii ale statului, unde pot să învețe și tinerii nostri. Și aceasta mai ales din acel motiv, că industria mică numai așa poate să trăiască pe lângă industria mare de fabrică, dacă îmbracă un caracter artistic, dacă măestrul știe să imprime în o anumită măsură lucrului său individualitatea sa.

Pentru instruirea ucenicilor dela meșteșuguri și comerț statul prin legea industriei din a. 1884 a pus în sarcina comunelor înființarea de școli, unde să li-se dea cunoștințele elementare trebuincioase unui măestru, dar ac ste școli afară doar de Budapesta, dau prea neînsemnate rezultate, provenite din deosebite împrejurări.

Nu este un lucru de a două mână, ba este un lucru foarte de căpetenie să știm păstra neamului nostru elementele pe cari le ducem la oraș. E deluș să știm ale locurile. Orașul trage ca prăpastia, în el găsim multă jale și durere, de aceea copiii duși din satele noastre, dedați în simpli-

tate și în moravuri bune, să căutăm să-i ferim, ca să nu cadă în Sodoma și Gomora orașelor înfepțite cu toate neamurile și cu tot felul de obiceiuri, bune și rele.

Să alegem mai cu seamă orașele unde sunt mai mulți măestri români, unde și în sinul meșteșugarilor se desvoltă o viață românească mai intensă, unde meseriașii sunt organizați în „Reuniuni”. Atunci pot fi aplicați băieții satelor noastre și la meserii stăini în aceste locuri, fără de teamă că-i vom perde. Aici pot să învețe o limbă străină ori altă, să vadă obiceiurile și datinele în cari să mișcă străinul, pe cari nu lipsă a le cunoaște. Ba de multeori au lipsă să le cunoască. Dar fiind tot aici o societate de meseriași români, sau în general vorbind, fiind societate românească în oraș, ea are datorința nu numai să i țină în cadrul neamului și legii strămoșești, dar are sfânta datorință de a înrădăcina dragostea de limbă, de datini și obiceiuri strămoșești și cinstea și alipirea față de instituțiile noastre culturale. Și aceasta se poate rjunge numai în acele locuri, unde clasa noastră cultă e conștientă de chemarea ei. Iată de ce am pus un deosebit temei pe chibzuiala alegere a localităților unde trimitem copiii la meșteșug.

Astfel de locuri ar fi: Sibiu, Blajul, Brașovul, Orăștia, Săliștea, Aradul, Bistra, Alba-Iulia etc. căci aproape în toate aceste locuri meseriașii nostri sunt organizați în „Reuniuni” prin cari nu numai se caută a se promova spiritul de asociere așa de mult trebuincios, dar în s'nul lor se practică și iubirea de limbă și obiceiuri și de cântece străbune. Toate acestea pot să facă copilul despărțit de satul său, cu obiceiuri patriarhale, să nu-și uite neamul și să nu se pierdă în înepătrîțita orașului, ci să-l iubească și să caute prin hărnicia sa să-i devină membru folositor.

Trebuie să se dea meseriașilor o creștere religioasă morală potrivită, care să-i deprindă în onestitate și modestie, în aspirații și în viața zilnică.

Onestitatea e trăsătura de căpetenie, ce trebuie să caracterizeze pe ori și care om, dar special pe meseriaș și comerciant. Prin onestitate meșteșugarul, ca și comerciantul, se va asigura de musterul. Despre aceasta te poți convinge intrând într'o prăvălie și privind câtă vreme se perde la cumpărarea unui lucru. Te convîngi nu numai de mersul afacerilor, fără a lătreba pe comerciant, dar și de onestitatea lui. Modestie în aspirații se recere, nu numai pentru că spiritul de economisire o pretinde, dar mai ales de aceea, că măriindu și meseriașul pretențiunile la strictul necesar, poate să-și asigure un me capital cu care se poată opera apoi cu înlesnire. Mai ales în vremea de azi, când industria de fabrică, prin cartele și tot felul de organizări, caută să îngreuneze starea micilor industriași, acestia trebuie să se înarmeze cu arma modestiei și onestității. Ambele aceste virtuți vor putea rădăci numai atunci, dacă meseriașilor li se va da o înepătrîțită creștere religioasă-morală, așa ca învârtiturile creștine să prindă rădăcini adânci în inimile lor, și dacă cateheții de prin oraș își vor împlini cu sferență datoriile și vor avea în deplină vedere carențele între cari ucenicii meseriașii își petrec viața.

Trebuie să nu uităm în fine să deprindem meseriașii nostri la muncă, silință și cruțare.

(Va urma.)

Mișcări culturale.

— Adunarea din Bercea a despărțământului Hida Huedin al „Asociațiunii”.

Sântămărie, 26 Iulie n.

Despărțământul Hida-Huedin al „Asociațiunii” pentru literatură română și culturală poporului român a de astădată și-a ținut adunarea generală în Bercea, comună curat românească, situată între două dealuri, nu departe de Valea-Almașului.

În dimineața zilei de 19 Iulie nou curat. la orele 8 a. m., comitetul despărțământului și alți bărbați inteligenți au asistat la serviciul divin, oficiat din partea preotului I. Nosa și diaconul E. Petron. La finea serviciului preotul I. Nosa ține poporului adunat în număr frumos o predică, explicând textul evangheliei. Estrage învățători frumoase de nea și în urmă arată îndoița însemnătate a zilei, rugând poporul ca cu toții, mic și mare, să ia parte la adunare, apoi să fie cu atențiune, ba chiar se urmeze sfaturile frumoase ce vor auzi acolo și astfel să se folosească de ocasiunea bine venită, căci poate va trece un timp relativ lung până se va mai putea ținea aici adunarea despărțământului.

La orele 11 apoi toți, inteligenți și popor, erau întruniți într'un local frumos decorat cu țesături românești, unde directorul despărțământului, Dr. S. Tămaș, alocat, și-a ținut vorbirea de deschidere, foarte instructivă. Vorbește despre însemnătatea „Asociațiunii” și îi îndeamnă să se înscrie cât de mulți membrii. Amin-

tește despre agenturi, sfătuștește poporul să cetească în o ele libere cărți bune și folositoare, fii, etc., pe cari cmul cetin-du-le își îmbogățeste și lărgeste cercul de cunoștințe, arată la ce nivel de cultură și ca urmare a acesteia la ce bună stare materială au ajuns alte popoare, cari cu mult timp înainte de aceasta au îmbrățișat cartea și cultura, etc. Intre strigate de „să trăiască” deschide adunarea.

Preotul I. Andreiu răspunde în numele poporului și declară, că vor primi sfaturile cele bune ce li-se dau și pe viitor se vor conforma lor. În urmă sfârșeste cu salutul „Bine ați venit”.

Se constituie biroul, alegându-se not. Iuliu Chiffa, preot, în lipsa not. Dr. A. Bodea, care din cauza unor afaceri familiare nu a putut lua parte.

Urmează citirea raportului comitetului despre activitatea din anul trecut, din partea notarului I. Chiffa, din care raport se constată cu deosebită satisfacție între altele și faptul, că comitetul la Crăciun a ținut o ședință extraordinară, în Hida, unde dir. desp. Dr. S. Tămaș a ținut o disertație bine succedată, I. Vargă, preot, a citit o lucrare proprie de conținut comic „Speranțe topite”, care a produs mult haz, în urmă E. Măcelariu a citit un studiu asupra poeziei poetului O. Goga, constatând cu o deosebită admirație frumseța creațiilor lui poetice, etc.

Se citește raportul cassarului și bibliotecarului prin cassarul și bibliot. Ioan Terec. Incassări dela membri s'au făcut mai multe decât în anii trecuți. Încât privește bibliotecă, ea se înmulțește, ezi constă din 111 op. în 80 de volume. Cărțile încep a fi cetite în număr tot mai mare. Se fac apoi niște constatări, că poporului îi place să cetească mai cu seamă mituri, povești etc., tineretului strigături, și apoi se zice: nu ar fi oare mai consult, dacă în locul poveștilor cu balauri, Alexandria ș. a. multe de felul acesta, am avea prelucrate niște opoșoare scrise la priceperea poporului, despre eroii noștri naționali și domnitorii români, iar tineretului în locul strigăturilor i-am da poezii de ale poezilor noștri mai bun?

Citirea acestui raport a făcut bună impresie asupra ascultătorilor.

După citirea raportului se aleg trei comisii: Una pentru încassarea taxelor dela membri, în persoanele d'or I. Andreiu, R. Roșca, preoți, I. Danciu, econom. A doua pentru cenzurarea raportului comitetului, în persoanele d'or I. Popuț, director de bancă, I. Nosa, preot, V. Dumitraș, inv. A treia comisiune se alege pentru cenzurarea raportului cassarului și bibl. în persoanele d'or Dr. I. Prodan, cand. de adv., V. Bologa și A. Muntean, preot.

Până când comisiile esmise își îndeplinesc lucrările lor, dl I. Andreiu, teolog abs. își cetește disertațiunea poporara. În o dezvoltare vastă vorbește despre soțul de vite, încrucișări, hrănirea și odihna vitelor. Mai amintește despre lucrarea pământului în mod rațional, precum și despre avantajul nutrețelor artificiale, ca lăptăna, trifolul, napii etc. Îndeamnă poporul a se folosi de sfaturile auzite, fiindcă astăzi numai în felul acesta vom putea ținea pas cu celelalte popoare pe terenul economic.

Urmează apoi citirea propunerii asupra raportului comitetului prin V. Dumitraș, care constată activitatea comitetului și propune a i-se exprima mulțumită. Se cetește propunerea asupra raportului cassarului și bibl. prin A. Muntean, care propune a i-se cassarului și bibliot. I. Terec, inv. mulțumită protocolară pentru zelul cu care a lucrat raportul, precum și absolutulul convenit.

Comisia pentru încassarea taxelor prin I. Andreiu, preot, constată cu adâncă părere de rău, că afară de membrii cei vechi, cari au solvit taxele, nu s'au înscris nici unul nou, ci doar vre-o câțiva ajutatori.

Se aleg trei membri pentru a reprezenta despărțământul la adunarea generală, în persoanele domnilor Dr. S. Tămaș, G. Murășan și A. Muntean, preoți. Mai în urmă se aleg doi membri, I. Pop, preot și T. Ciunca, pentru verificarea procesului verbal al adunării. După toate acestea prezidiul Dr. S. Tămaș în scurte cuvinte între strigate de „să trăiască” declară adunarea despărțământului „Hida-Huedin” la 3 ore p. m. de închisă.

După amiazi la 4 ore s'a început banchetul. Nu au lipsit nici toastele, ca de regulă, oficiale și neoficiale.

Seara la orele 8 s'a dat un concert din partea corului meseriașilor români din Huedin, sub conducerea lui I. Nemeș, jurist. A cântat cântările „Imnul unirei”, „Tot țiam zis mândro mă duc” etc. cu un succes mulțumitor.

Laudă li-se cuvine bravilor mese-ri și români, că au venit din așa depărtate mări a ne delecta. S'a mai predat dialogul „Despre lene și faloșie”, de trei fete. Mult haz a produs dl I. Baciș prin predarea monologului „Herscu”, de V. Alexandri. Toți au fost răsplătiți cu aplauze. După sfârșitul concertului s'a început jocul vesel, care a ținut până în revărsat de zori, când o ploaie binecuvântată a spart veselia și unul fiecare s'a depărtat la ale sale.

P. Bura.

Dela sate.

Sfințirea bisericeii din Șaroșul săsesc.

În 13/26 Iulie a avut loc în Șaroș sfințirea bisericeii rom. gr.-ort. Deși timpul nu a fost tocmai favorabil, totuși des de dimineață s'au adunat credincioșii din toate părțile, ca să participe la actul sfințirii. Intre mulțimea de credincioși români a putut să vadă omul și o mulțime de Sași din comuna Șaroș, ceea ce dovedește buna înțelegere ce domnește aici între aceste două națiuni, în cele mai multe comune îndușmănite.

Actul sfințirii a fost săvârșit de șapte preoți, în frunte cu domnul protopop Romul Mircea din Mediaș. Cântările au fost esecutate, parte de corul din loc, parte de unii tineri, teologi și pedagogi, cari erau prezenți. Cuvântarea, foarte frumoasă, a fost rostită de protopopul R. Mircea.

După celebrarea sfinteii liturgii a urmat banchet în localitățile părintelui din loc, Dionisiu Chendi, până la 7 oare seara. Precum toate banchetele, așa și aici, nu a fost lipsit de toast și cântări frumoase.

Intru sănătatea I. P. S. Sale Arhiep și Metrop. Ioan Meșanu a vorbit harnicul nostru protopop Romul Mircea din Mediaș. Zelosul părinte din loc, Dionisiu Chendi, a bineventat prin cuvinte frumoase pe dl protopop, care nu a pregetat a ostent până la noi. Au mai vorbit părintele Boeriu și notariul din loc. Mai la urmă inimosul avocat din Ibașfalău, Dr. Alexandru Morariu, a tostat pentru bunăînțelegere ce trebuie să domnească între preoții de ambele confesiuni, îndemnându-i să lăpăde ura confesională urâtă și de tot stricăcioasă idealului ce trebuie să-l urmărim.

Sara la 7 oare a urmat producțiunea. Corul tinerimii din loc, instruit de talentatul în ale muzicii Ștefan Secetă, inv., a executat cu cea mai mare precizie toate cântările. Cu deosebire a fost primită cu aplauze din partea publicului și repetită cântarea „Morariul”.

În pauză ne-a delectat muzica tinerimii române din loc, — unica de felul acesta pe Târnavă, la noi la Români. Laudă trebuie să aducem la locul acesta domnul părinte Dionisie Chendi, la a cărui îndemn s'a înființat societatea aceasta, și tot la stăruințele părintelui Chendi a făcut în scurtul interval de 7 luni progrese atât de mulțumitoare. Dacă începutul a fost atât de mulțumitor, ne putem aștepta pe viitor la succese foarte frumoase, mai ales că la propunerea însușițului adv. Dr. Alexandru Morariu din Ibașfalău, s'a pus baza unui fond al muzicii, din care să se acopere speșele, contribuind însuși cu 50 cor. Exemplul, să înțelege, l'au urmat și alții. După producțiunea a urmat dansul mult așteptat de tineret A și fost viciu, căci soarele ei a de o strălucire pe orizont, și razele-i aurii înviorau fețele tineretului, care însă nu s'a putea sătura de învârtita jucată des și cu foc.

După sfârșitul petrecerii o grupă de tineri au ridicat pe umeri pe însușițului pentru tot ce e românesc și de toți iubitul avocat Dr. Alexandru Morariu, ducându-l între cântări și muzică până afară din comună.

Oaspeții s'au întors către casă mulțumiți și impresionați de o așa frumoasă petrecere românească.

R. Albu.

CONCURS

pentru două locuri, devenite vacante în Orfelinatul Reuniunii femeilor române din Brașov. Aceste locuri se pot ocupa fără nici o plată, de orfeline române, sărace, în vârstă de 8—14 ani, cari vor dovedi prin certificat de paupertate, că nu posed nici o avere mobilă sau imobilă. Se va da preferință orfelinelor lipsite de ambii părinți.

Petițiunile, însoțite de certificate de botez, de sănătate, de revaccinare și de școală, se pot înainta până la 15 August c. v. la sub-

semnata prezidentă a Reuniunii, Brașov Târgul Grăului Nr. 5.

Brașov, 18 Iulie 1908.

Pentru Comitetul Reuniunii femeilor române din Brașov.

Maria B. Băulescu Ioan Lengher
prezidentă. secretar.

NOUTĂȚI.

Arhiducele Leopold Salvator a fost decorat din partea Regelui Carol al României cu crucea mare a ordinului Carol I. Foia oficială publică acum permisiunea dată din partea Majestății Sale, Impăratul și Regele Francisc Iosif I., ca Alteța Sa să poarte acest ordin.

În chestia clubului din Arad. Poliția din Arad a adus hotărâre cu privire la acusa ce se ridicase în contra domnilor deputați români Dr. N. Oacu, Dr. Ioan Suciu, Dr. St. C. Pop și Vasile Goldiș pentru înființarea clubului politic român la Arad. A absolvat adevă pe toți deputații numiți de acest delict, dar a pedepsit pe domni Mihail Veliciu, Dr. Ioan Suciu și Dr. St. C. Pop la câte 150 cor. amendă în bani, eventual 8 zile închisoare, pentru că au convocat o adunare politică la Arad, când cu inaugurarea clubului, fără a o fi anunțat poliției. Adevă pedeapsă a trebuit să fie!

La temniță. Și au început pedeapsa, cu 1 August n. în temnița de stat din Seghedin, domni Dr. Ioan Lupas, profesor seminarial în Sibiu, și A. C. Domșa, redactorul „Unirii” din Blaj.

Principele August Wilh-Im, unul dintre fiii împăratului Wilhelm II. al Germaniei, a făcut zilele trecute doctoratul din științele de stat, la universitatea din Strassburg, și după cum scriu ziarele germane, cu succes strălucit.

Șvabii își apără școalele. Autoritatea administrativă a făcut propunere reprezentanței comunale din Ujécs, ca să predea școlii școala susținută acum din partea comunei, ca școală comună, dar reprezentanța în unanimitate a respins oferta făcută, și a declarat, că și susține școala și pe mai departe, ca școală comună, cu limbă de propunere germană.

Aviz. Mai bine de o lună am cerut dela ministerul de comerț bilete cu preț redus pentru adunarea generală a Asociațiunii, ce se va ține în Șimleu. Până acum nu am primit nici un răspuns. Îndată ce vor sosi, ne vom grăbi să le trimitem la toate despărțământele, sau le vom duce la Șimleu, ca membrii Asociațiunii să le poată întrebuința măcar la întoarcere. Sibiu, în Iulie 1908.

Biroul Asociațiunii.

Invitare. Despărțământul D.-S. Martin al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” își va ține adunarea cercuală prevăzută în §-ul 41 din statute în comuna Boian (Alsobajom) la 9 August st. n. 1908, ora 1 după amiazi. La care adunare prin aceasta sunt invitați toți membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutatori de pe teritoriul despărțământului, precum și toți iubitorii de cultura și înaintarea poporului român. D.-Sân-Martin, la 31 Iulie 1908. Simeon Caluțiu, directorul despărțământului.

Jubileul din Jena. Joi, săptămâna trecută, s'au început în Jena sărbările jubileare, din incidentul împlinirii a 350 de ani dela înființarea universității de acolo. S'au început sărbările cu inaugurarea noului și frumosului edificiu ridicat pe seama universității. La sărbări iau parte reprezentanții tuturor autorităților publice și reprezentanți dela celelalte universități germane.

Linia ferată Făgăraș—Brașov. După ce a fost examinată de o comisiune de specialiști și a fost aflată de bine construită, linia ferată între Brașov și Vlădeni, apoi între Făgăraș și Șinca-veche, a fost dată circulațiunii. De câteva zile comunică câte două trenuri pe zi pe aceste părți de linie. Intre Vlădeni și Șinca-mare linia ferată va fi gata pe 1 Octombrie și va fi predată circulațiunii abia atunci, din cauza tunelului, care abia pe atunci are să fie gata.

Dela comitat. Comisiunea administrativă a comitatului Sibiu, își ține ședința lunară, împreună cu subcomisiunile ei, în 8 August nou la oarele 3 după amiază, în sala mică a casei comitatense.

Ucis de tren. Cantonierul Teodor Popovici, care-și schimbase numele în Pogány, originar din Radna, a fost ucis de un tren de marfă între comunele Șoimoș și Milova, ajungând din nebagare de seamă sub roatele trenului. A rămas de el o văduvă și trei copii mici.

Ploi mari. Din Cernăuți vin știri, că ploi torențiale au fost pe acolo, în urma cărora râurile au eșit din albia lor și au inundat împrejurimile. Podurile au fost toate stricate, și pe unele locuri populațiunea a fugit la munte de frica apelor. Recolta e nimicită în cea mai mare parte. Pe râul Siret s'au văzut plutind mai multe cadavre. Numărul celor înecați nu se poate constata încă.

Recoltă arsă. În comuna nemțască Glogovaț de lângă Arad, un șir de stoguri de grâu dela marginea comunei s'au aprins, nu se știe cum, și în câteva minute au ars de tot, după ce au mai aprins și alte stoguri, asemenea mistuite de foc, astfel, că în scurtă vreme recolta a 30 de familii din comuna numită a fost nimicită. Paguba cauzată prin foc face la 40.000 de coroane. Bucatele nu erau asigurate.

La fondul „Victor și Eugenia Tordășianu” pentru înzestrarea fetelor sărace au mai dăruit: Romul Constantinescu, paroh în Ighidodorul român, soția sa Ana n. Dancăș și fetele lor Veturia, toți câte 2 cor. 50 bani, Achil P. Barciuanu, student 20 bani, Nicolae Târnavăean, pract. la librăria arh. 35 bani, Radu P. Barciuanu, libr. 20 bani, Ioan Muntean, cojocar în Rânsadului 50 bani, Dumitru Jutariu, june (Apoldul-sup.) și Nic. Brașovean (Aciliu), câte 20 bani, Mioara Viorica Tordășianu, împlinind vârsta de 16 luni, 10 bani.

Petrecere în Boian. Tinerimea cu carte din Boian și jur aranjază o petrecere Duminecă, în 27 Iulie st. v. (9 August st. n.) 1908 din incidentul adunării generale a despărțământului Dicio-Sân-Martin al Astrei. Începutul la 8 oare sara. Prețul de intrare: de persoană cor. 1-50, de familie a 3 persoane 3 cor. Venitul curat e destinat pentru desp. DSTMartin al Asociațiunii. Suprasolvirile și ofertele se vor publica cu mulțumită.

Petrecere în Bran. Petrecere de vară împreună cu dans se va aranja Duminecă, în 27 Iulie st. v. (9 August n.) 1908 (ziua de Pantelimon), în sala hotelului „Bran” (Fr. Mühlbacher). Începutul la orele 7 și jum. seara. Prețul de intrare la bunăvoința P. T. public. Ofertele marinoase se vor chita pe cale ziaristică. Venitul curat se va distribui în părți egale „Reuniunii de înfrumusețare” din Bran și școalei gr. or. din Bran-Poarta, pentru procurarea de recuzite școlare.

Cărți și reviste.

„Transilvania”, Analele Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, 1908, nr. II Aprilie-Iulie. Conține raportul general al comitetului central al „Asociațiunii” către adunarea generală, convocată la Șimleu pe 7 și 8 August n. cu anexele obicinuite, apoi rapoartele secțiunilor literare și procesele verbale despre ședințele comitetului central.

„Luceafărul”. Nr. 15, a apărut cu următorul Samar: Dr. I. Rațiu: Simeon Bănuțiu. Aron Cotruș: Cântec (poezie). Z. Bărsan: Mărturisire (poezie). M. Cuntan: Cântecul Ilenei (poezie). I. Agărbiceanu: Tușa Oana. Victor Eftimiu: Ultimul om (poezie). B. Lăutarul: Compozitorul Tudor cav. de Flondor. Cronică: Examenul conservatorului din București. Soarele și Pământul. — Bibliografie. Ilustrații: Simeon Bănuțiu (două). — Pereche tânără din Rodna-nouă. — Țăran din Poiana Sibiului. — T. cav. de Flondor.

Buletinul comisiunii monumentelor istorice, publicațiune trimestrială, anul I. numărul 1 și 2. Text interesant istoric și multe ilustrațiuni. Apare în București. Abonamentul pentru noi 12 lei la an. Comitetul de redacție îl formează domni I. Kalinderu, Gr. G. Tocilescu, Gr. Cerkezu, N. Gabrielescu, P. Gărbovicianu și secretarul Al. Lăpedatu.

Aviz de târg timișan.

Târgul de țară din anul curent dela St. Iacob se va ține din 13 August până inclusive 17 August 1908.

Mânarea a tot felul de vite în târg e permisă din 13 August, Joi la oarele 5 dimineața.

Timișoara, 10 Iulie 1908.

Căpitănatul suprem orășenesc:

Francisc Beé

(212) 1—2

căpitan suprem.

Un candidat de avocat

perfect în limba românească, află aplicare permanentă în cancelaria advocațională:

Dr. Měrő Samu,

(213) 1—2

Boroșineu (Borosjenő).

Ca practicant

află loc un tinăr din familie bună, absolvent de cel puțin 3 sau 4 clase gimnaziale sau reale, la firma

Ioan Comșa și fiu

(210) 2—3

în Sălște.

Un câne de Leonberg

de 10 Luni e de vânzare la Vama din Str. Turnu-Roșu. (208) 2—3

Publicațiune.

Pentru liferare de:

1. Pâne de grâu curat.
2. Franzele făcute din făină de grâu curat cu lapte.
3. Făină de grâu curat Nr. 2 și 3.
4. Carne de vită.
5. Carne de vițel.
6. Carne de porc și
7. Unsoare de porc, toate de prima calitate pentru alimentarea alor 220—250 elevi dela seminarul teologic-pedagogic gr. ort. român „Andreian” din Sibiu în anul școlar 1908/9.

Doritorii de a reflecta la careva din aceste poziții să-si înainteze ofertele în scris, provăzute cu timbru de 1 cor., în persoană, la subscripșul până în 15 August st. n. incu-zive, unde vor află mai deaproape și condițiile speciale pentru încheerea contractului, cum și eventual alte informațiuni. Ofertele întrate după termen nu se vor lua în considerare.

Tot în acest termen se pot înainta în scris oferte pentru resturile de mâncare dela mese și cină.

Sibiu, 27 Iulie n. 1908.

Constantin Dimian

[204] 3—3

econom seminarial.

Nr. 985

36 Pl. 1908.

(205) 3—3

CONCURS

Pentru îndeplinirea postului de secretar la Consistoriul ortodox român din Oradea-mare, în mod definitiv, cu salariu de 2900 cor. și dreptul de penziune în cadrul statutelor fondului de penziune pentru funcționarii consistoriali, se publică concurs până la 17/30 August a. c.

Cine dorește a ocupa acest post, să-si înainteze recursul subsemnatului Consistor, provăzută cu documente:

- a) că, e credincios al bisericii ortodoxe române;
- b) că, e preot ori teolog cu examen de calificățiune preotească;
- c) că, e licențiat sau absolvent al facultății juridice sau celei de litere (filozofie) și ce limbi vorbește și scrie;

d) ce activitate publică a dezvoltat până acum, fie prin lucrări literare, ori pe terenul școlar, sau administrativ.

Secretarul în afară de agendele ordinare secretariali și cele prezidiale, va prevedea și referada în senatul școlar și cel episcopesc.

Oradea-mare, 1/14 Iulie 1908.

Consistoriul eparhial gr.-or. român din Oradea-mare.

Nr. 589/908.

[198] 3—3

CONCURS.

Devenind vacante posturile învățătoresști din comunele noastre bisericesti:

1. Arini și
 2. Marcoș, pentru ocuparea lor se eserie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.
- Emolumentele împreunate cu aceste posturi sunt pentru:
1. Arini salariul legal cu ajutoare dela V. Consistoriu și putându-se esopera și ajutor dela stat, iară pentru
 2. Marcoș, a) salariu în bani dela biserică 300 cor., în cari 40 cor. sunt computeate venitul jumătate de cantor.
 - b) până la finalizarea cu întregirea salariului la suma prescrișă de noua lege școlară va avea dela stat 300 cor.,
 - c) dreptul de pădurit și pășunat cel puțin 15 cor.,
 - d) grădina școlară de circa 400⁰⁰.
 - e) bani de cuartir 50 cor. eventual cu-artir natural.
- A) șiind să formeze și conducă cor., nu i se vor compută cele 40 cor. ca cantor.
- Învățătorii vor avea a fi și cantori și a instrui școala de repetiție și adulți.
- Concursurile provăzute cu documentele cerute sunt a se adresa oficiului protopresbiterial gr.-or. al Treiscaunelor în Bereczk.
- Brețcu, 8 Iulie 1908.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Nr. 670 1908 protopresb.

[206] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățători în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul tractului Sighișoara, se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Sighișoara, două posturi cu câte 800 cor., salariu anual în bani, cuartir pentru fiecare în edificiul școlii, și câte trei stângini de lemne de ștejar pentru încălzit.

Vidacutul-român, salariu anual 600 coroane, cuartir în edificiul școlii și trei stângini de lemne.

Cuincuenalul prescriș de lege, servind învățătorii la școalele susindicate neîntrerupt timpul normal de 5 ani.

Refectanții la aceste posturi, cu îndatorirea a prevedea instruițiunea școliarilor dela 6—12 ani și celor dela 13—15 ani, ai instrui în cântările liturgice împreună cu tinerimea adultă a le conduce și a ține în Dumineci și sărbători strună în biserică, — să-si aștearnă pet ținile concursuale, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în Sighișoara (Segesvár) până la termenul indicat cu îndatorirea a se prezenta în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică spre a-si arăta desteritatea în cele rituale, preferindu-se cântăreții buni.

Sighișoara, 14/27 Iulie 1908.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Sighișoara, în conțelegere cu comitetele parohiale concernente.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Concurs.

Premiu pentru o lucrare.

Voină a veni în ajutorul învățătorilor nostri, cărora li s'a impus prin art. de lege XXVII din a 1907 o grea problemă, ce nu se poate rezolvă cu succes fără aplicarea unei metode raționale, și la a cărei rezolvare în învățătorul ușor poate cădea în gresala de a da preferință unui obiect de învățământ în paguba celorlalte și în deosebi în paguba limbii materne, singura temelie solidă a învățământului primar, ofer un premiu de 200 cor. pentru cea mai bună lucrare asupra temei:

„Care ar fi metoda cea mai potrivită spre a satisface cerințelor art. de lege XXVII de a 1907 cu privire la propunerea limbii maghiare, ținând în același timp seamă de scopul general al învățământului primar și de caracterul special al școalelor noastre?”

La premiul acesta depus spre conferire la Vener. Consistoriul arhidiecezan al Bisericii române gr.-or. din Transilvania, cu reședința în Sibiu, poate concura oricare din învățătorii nostri din Arhidieceză. Dela concurenți se cere, să studieze cu atențiune: a) instruițiunea, ce se va publica din partea In. Ministeriu pentru punerea în aplicare a art. de lege numit mai sus, cu privire la propunerea limbii maghiare; b) regulamentele și normativele în vigoare ale Bisericii noastre cu privire la distribuirea și modul de propunere al diferitelor obiecte de învățământ în școala primară; c) metodele folosite în alte țări, în care, pe lângă limba maternă, se propune în școala primară și o a doua limbă.

Lucrările, scrise corect și curat, vor avea să fie înaintate Vener. Consistoriul arhidiecezan în Sibiu până în 1 Maiu v. 1909, anonim, înscrite de un plic cu numele autorului.

La caz, când două din lucrările prezentate la concurs ar fi de aceeași valoare, premiul se poate împărți în două părți.

Lucrarea sau lucrările premiate se vor publica în „Telegraful Român”, de unde se vor putea scoate în broșură, pentru folosința mai lesnicioasă a învățătorilor.

La caz, că nu s'ar prezenta nici o lucrare, sau când din lucrările prezentate nu s'ar afla nici una de corespunzătoare, suma de 200 coroane se va distribui prin Vener. Consistoriu ca premii la 4 învățători din 4 protopopiate diferite ale Arhidiecezei, despre cari se va constata, că au instruit cu succes mai mulți analfabeți în cursul a. șc. 1908/9.

Brașov, 21 Maiu v. 1903

[194] 2—3

Andrei Bârseanu
profesor, fost comisar cons. la conferințele învățătoresști.

Aprobat.

Sibiu, din ședința cons. arh. ca senat școlar, ținută la 3/16 Iulie 1908.

Consistoriul arhidiecezan.

Nr. 150/1903.

[193] 3—3

CONCURS.

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” pentru postul de învățător la școala noastră din Archita, tractul Cohalmului.

Emolumentele sunt: salariu anual de 600 cor., și anume: 200 cor. din cassa bisericeii, 200 cor. din cassa comunei politice, și 200 cor. din repartii, cuartir în edificiul școlii și lemne de foc.

Concurenții să-si trimită cererile și documentele conform legii școlare subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat și înainte de alegere să se prezenteze în biserică, zpre a-si arăta desteritatea în cântări și tipic, și spre a-i cunoaște poporul.

Cohalm, în 10 Iulie 1908.

Oficiul protopresbiterial al Cohalmului în conțelegere cu comitetul parohial.

Titu V. Gheaja
protopresb.

Nr. 63/908 D. f. g.

(209) 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de profesor la gimnaziul public român gr.-or. din Brad cu specialitatea: *limba și literatura maghiară și latină*, ori: *limba și literatura maghiară cu oricare alt obiect*, se eserie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Concurenții își vor adresa petițiile lor la comitetul gimnazial și le vor însoți cu următoarele documente:

1. Carte de botez, prin care vor dovedi, că sunt Români de confesiunea gr.-or.
2. Atestat de moralitate.
3. Atestat medical, că sunt deplini sănătoși și
4. Rever., că se vor conforma întru toate legilor și dispozițiilor bisericești-scolare și regulamentelor în vigoare și la caz, dacă se va pretind, se obligă a propune și alte obiecte, cari i se vor distribui prin direcțiunea gimnazială.
5. Diploma de profesor conform art. de lege XXX: 1883, ori în lipsa acesteia document despre examenele prestate, și la caz, dacă a mai fost aplicat, document de conduită despre anii de serviciu.

Beneficiul împreunat cu acest post e pentru cazul, că nu are diploma: salariu ca profesor suplinitor de 1600 cor. (una mie șasesute); dacă are diploma va fi ales de profesor provizor, în care calitate va funcționa 3 ani cu salariu de 2000 cor. (doua mii) pe an, iar după acest termen va fi promovat ca profesor ordinar definitiv cu 2400 cor. (doua mii patru sute), șase concurenții la 100 cor. și drept de penziune la fondul arhidiecezan, la care se vor socoti și anii de funcțiune din timpul provizoratului.

Postul are să se ocupe la 1/14 Septembrie, 1908.

Brad, din ședința reprezentanții gimnaziului public român gr.-or. ținută la 21 Maiu, 1903.

Vasiliu Dămian
președinte.

Dr. Pavel Opriș
secretar.

Nr. 314/1908 prot.

[200] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresști în comunele mai jos însemnate, din protopresbiteratul Mediaș se eserie concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Biertan, salariu de 600 cor. în rate lunare anticipative, 6 stângini de lemne pentru foc computăți în 80 cor., cuartir în edificiul școlii.

2. Chesler, cu salariu de 600 cor. din repartii, în care se cuprinde și venitul cantoral, cuartir și lemne de foc.

3. Șeica mare, cu salariu de 600 cor. și anume 400 cor. din repartii și 200 cor. ajutor dela Preaven. Consistor. Relut de cuartir în sumă de 50 cor. și 2 stâng. de lemne.

Concurenții au să-si aștearnă rugățile, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul indicat, a să prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în biserică, spre a-si arăta desteritatea în cântări, îndatorăți fiind cei instituți a instrui copii în cântările bisericești și a cânta la sf. liturghie, a contribui la fondul protopresbiterial pentru casa tractului cu suma de 10 cor. anual, în decurs de 10 ani.

Cuircuinalet se vor compută numai după serviciul de 5 ani în postul; ce să ocupă.

Mediaș, 10 Iulie 1908.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Mediașului, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Romul Mircea
protopresb.

APĂ MINERALĂ PHŌNIX

DIN BUZIĂS

Arată un rezultat frapant la suferințe de rărunchi și beșică.

Plăcută, puțin acrie, bogată în acid carbonic, lipsită de fier.

Ca apă de masă extraordinar de recreatoare.

Vindecă, improspetează. Recomandată de medici.

Folosită la cură a dovedit efecte excelente la morburile de rărunchi și beșică, la catar cronic de rărunchi, peatră, precum și la catarale ale secrețiunei. — Prospește trimite la cerere administrația

Direcțiunei băilor lui CARL ALBRECHT în Buziasfürdö.

(286) 63—100

La Librăria arhidiecezană

se află de vânzare:

- Cosma M., Album de țesături și broderii naționale. 16—
- Modele de cusături românești caet I. —50
- Modele de cusături românești caet II. 1—
- A. O. Maior, Biblioteca copiilor vol. I—III à 1—